

**ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Рішенням Вченої ради ХГУ
«НУА» (протокол № 1/10) від
«25» 06 2025 р.

ВВЕДЕНО В ДИЮ

наказом ректора № 19 від 24. 06. 2025 р.

Ректор ХГУ «НУА»

ПОЛОЖЕННЯ

**про забезпечення якості освіти
в Харківському гуманітарному університеті
«Народна українська академія»**

Харків 2025

1. Загальні положення

1.1. Положення про забезпечення якості освіти (далі – Положення) у ПЗВО Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія» (далі – ХГУ «НУА») встановлює стратегію закладу освіти щодо якості і стандартів освіти, а саме: цілі й завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти (далі – СВЗЯО), її організаційну та функціональну структуру, а також форми й порядок проведення відповідних процедур контролю й експертної оцінки якості і освітньої діяльності.

1.2. Система внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності базується на законі України «Про вищу освіту», «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти», «Рекомендаціях НАЗЯВО стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості», «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості вищої освіти та освітніх програм», нормативних документах Міністерства освіти і науки України (МОНУ) та на положеннях ХГУ «НУА» «Про організацію освітнього процесу», «Положенні про академічну доброчесність» та «Про заходи щодо запобігання академічному плагіату в наукових та навчальних роботах працівників і здобувачів вищої освіти» тощо. У загальних методологічних позиціях Положення відповідає Цілям сталого розвитку, Концепції розвитку НУА та її місії.

1.3. Мета Положення – сприяти підвищенню якості освіти та освітнього процесу; створювати умови навчання та праці, які забезпечують партнерство учасників освітнього процесу; отримувати постійний зворотній зв'язок від учасників освітнього процесу щодо якості освіти, відзначати та тиражувати успішні практики, вчасно реагувати на виявлені проблеми; приймати обґрунтовані управлінські рішення, які спрямовані на підвищення якості освіти та освітньої діяльності; вдосконалювати освітнє середовище, систему оцінювання процесу та результатів освіти, педагогічну діяльність, менеджерські практики; забезпечувати прозорість діяльності закладу освіти і готовність до змін в інтересах учасників освітнього процесу.

1.4. Систему внутрішнього забезпечення якості розроблено згідно з принципами:

- автономії закладу вищої освіти, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- системності, який передбачає управління якістю на всіх етапах, рівнях та видах освітньої діяльності;
- процесуальності, який базується на постійному моніторингу та функціональних діях суб'єктів освітнього процесу;
- неперервності – постійної організації діяльності щодо забезпечення якості освіти та освітнього процесу;
- єдності навчання та досліджень;
- об'єктивності – формування висновків та рекомендацій на основі об'єктивних даних;
- компаративності – порівняння й зіставлення результатів, що дозволяє визначати сильні сторони освітнього процесу та можливі напрямки його розвитку;

- прогностичності – використання даних та їх аналіз з урахуванням перспективних завдань університету;

- відкритості – система внутрішнього забезпечення якості освіти та освітнього процесу є доступною для суб'єктів освітнього простору для ознайомлення з процедурами та результатами запровадження; забезпечується прозорість та публічність інформації;

- співпраці – СВЗЯО розвивається та вдосконалюється через взаємодію всіх зацікавлених сторін – стейкхолдерів.

1.5. Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності ХГУ «НУА» є інформаційним засобом забезпечення управління освітньою діяльністю університету. Основними користувачами результатів її функціонування є:

- Вчена Рада ХГУ «НУА»;
- управлінський персонал ХГУ «НУА»;
- професорсько-викладацький склад;
- Наглядова рада;
- студенти та їх батьки;
- роботодавці та соціальні партнери;
- зовнішні експерти;
- Міністерство освіти і науки України;
- НАЗЯВО;
- Департамент науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації тощо.

1.6. Внутрішнє оцінювання якості освітньої діяльності здійснюється за напрямками:

- планування освітньої діяльності: розробка, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
- підвищення якості контингенту здобувачів вищої освіти;
- посилення науково-педагогічного потенціалу;
- забезпечення необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- системи внутрішнього контролю;
- моніторингу якості освітнього процесу;
- забезпечення публічності інформації про діяльність університету;
- наскрізної підтримки політики академічної доброчесності та формування культури якості освіти тощо.

1.7. Джерелами даних для СВЗЯО є:

- освітня статистика;
- проміжне та підсумкове оцінювання;
- моніторингові дослідження (здобувачів, роботодавців, випускників);
- соціологічні опитування;
- звіти професорсько-викладацького складу ХГУ «НУА»;
- відвідування та взаємовідвідування навчальних занять і позааудиторних заходів;

- внутрішній та зовнішній аудит ресурсної бази, результатів навчання, процесу освіти тощо.

1.8. Предметом СВЗЯО є:

- освітні результати студентів (ступінь відповідності індивідуальних навчальних досягнень студентів очікуваним навчальним результатам згідно із освітніми програмами і стандартами);
- навчальні ресурси та умови організації освітнього процесу, зокрема доступність освіти, умови комфортності здобуття освіти, матеріально-технічне забезпечення;
- освітні програми ХГУ «НУА», якість їх реалізації;
- професійна компетентність НПП, їх діяльність із забезпечення необхідної якості результатів освіти;
- ефективність управління якістю освіти та прозорість діяльності ХГУ «НУА».

2. Основні цілі, завдання та принципи системи внутрішнього забезпечення якості освіти ХГУ «НУА»

2.1. Цілі СВЗЯО:

- формування єдиної системи діагностики й контролю освітнього процесу та його результатів, що забезпечує визначення чинників і своєчасне впровадження змін, що впливають на якість освітньої діяльності ХГУ «НУА»;
- отримання об'єктивної інформації про функціонування й рівень розвитку культурно-освітнього середовища в ХГУ «НУА», тенденції та причини, що впливають на його зміни;
- надання всім учасникам освітнього процесу і громадськості достовірної інформації про якість освіти та освітнього процесу в ХГУ «НУА»;
- ухвалення обґрунтованих і своєчасних управлінських рішень щодо вдосконалення освітньої діяльності та підвищення рівня інформованості стейкхолдерів університету;
- прогнозування розвитку культурно-освітнього середовища ХГУ «НУА».

2.2. Завдання СВЗЯО:

- регулювання та визначення основних засад експертизи та моніторингу освітніх програм;
- формування умов для співробітництва у сфері забезпечення якості освіти та освітньої діяльності;
- сприяння моніторингу ресурсного потенціалу університету задля забезпечення якості освіти та освітнього процесу;
- забезпечення узгодження вимог та процедур зовнішньої та внутрішньої системи оцінювання якості освіти та освітнього процесу;
- формування єдиного розуміння критеріїв якості освітньої діяльності та підходів до її вимірювання;
- формування системи аналітичних показників, що дозволяє ефективно реалізовувати основні цілі СВЗЯО;
- забезпечення доступності якісної освіти;

- сприяння підвищенню кваліфікації професорсько-викладацького складу та співробітників ХГУ «НУА» тощо.

3. Структура та функціональний розподіл в системі внутрішнього забезпечення якості освіти ХГУ «НУА»

3.1. Система якості освіти університету має кілька рівнів. Перший рівень – здобувачі освіти та їх представницькі структури. Другий рівень – рівень реалізації освітніх програм (кафедри, гаранті, групи забезпечення та ініціативні групи роботодавців, випускників тощо). Третій рівень – рівень впровадження освітніх програм (структурні підрозділи, які здійснюють освітню діяльність, адміністрація факультетів, органи студентського самоврядування, галузеві ради роботодавців тощо). Четвертий рівень – проректори за напрямками діяльності (моніторинг академічної політики загальноуніверситетських рішень, документів, процедур і проектів, а також загальноуніверситетські структурні підрозділи, дорадчі та консультативні органи, органи студентського самоврядування, регіональні ради роботодавців тощо). П'ятий рівень – рівень прийняття стратегічних управлінських рішень (Наглядова рада, Вчена рада, ректор).

3.2. Функціонування СВЗЯО передбачає розподіл повноважень щодо прийняття рішень між суб'єктами освітнього простору університету.

Загальне управління системою якості здійснюється ректором університету.

Вчена рада – приймає стратегічні рішення щодо політики забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.

Проректори опікуються питаннями планування, організації, координації і контролю активностей у сфері якості освітньої діяльності відповідно до напрямку (навчально-методичний, науково-дослідницький, інформаційно-технологічний тощо); забезпечують реалізацію політики університету в сфері якості освіти та її методично-організаційного забезпечення.

Науково-методична рада надає рекомендації щодо змін та коригувань у забезпечення якості освітнього процесу та освіти в цілому. До її повноважень у сфері забезпечення якості освіти входять: щорічний аналіз реалізації політики і процедур університету, пов'язаних із забезпеченням якості освіти та освітньої діяльності; аналіз процесів оцінки досягнення програмних результатів здобувачів вищої освіти; контроль за оновленням освітніх програм; виявлення і формування рекомендацій щодо їх вдосконалення; отримання та реагування на рекомендації від зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів для вдосконалення якості освіти; аналіз річних звітів суб'єктів освітнього процесу за цілями; підготовка звітів на Вчену раду університету за результатами оцінки; перегляд політики і процедур, пов'язаних із затвердженням внесень змін до освітніх програм і Положень, які регулюють освітній процес; аналіз і узгодження результатів здійснення освітньої діяльності по забезпеченню якості освітнього процесу; узгодження документів щодо системи якості вищої освіти за окремими напрямками діяльності; забезпечення взаємодії з різними стейкхолдерами з питань, які стосуються якості освіти; організація заходів перевірки ефективності функціонування системи якості вищої освіти; забезпечення реалізації належних коригувальних впливів задля

підвищення ефективності системи якості вищої освіти; ініціювання моніторингів і окремих досліджень щодо питань якості освіти та освітнього процесу; формування щорічного рейтингу науково-педагогічних працівників та забезпечення його представлення на Вченій раді, а також оприлюднення на сайті університету; розроблення пропозицій щодо мотивації науково-педагогічних працівників.

Рада факультету – приймає рішення щодо змін в освітніх програмах, навчальних планах задля підвищення якості освітнього процесу; відповідає за провадження і реалізацію системи забезпечення якості та інших механізмів, що дозволяють забезпечувати та удосконалювати якість освіти на факультеті; реалізує політику факультету щодо забезпечення якості освітньої діяльності; аналізує пропозиції груп з розроблення і вдосконалення освітніх програм, здійснює експертизи освітніх програм, навчальних планів; здійснює супровід процедури періодичного перегляду освітніх програм і забезпечує інформаційне забезпечення внутрішнього самоаналізу експертизи освітніх програм; бере участь в аналізі результатів оцінювання рівня знань здобувачів і надає рекомендації щодо вдосконалення освітнього процесу.

Кафедри – здійснюють внутрішню оцінку та моніторинг освітніх програм та освітнього процесу; здійснюють контроль забезпечення публічності інформації про освітню програму, періодичний перегляд освітніх програм, розробку навчальних планів і інших нормативних документів, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів вищої освіти; роблять самоаналіз кадрового забезпечення освітньої програми; залучають зовнішніх стейкхолдерів до освітнього процесу і роблять аналіз забезпечення освітньої програми необхідними інформаційними та матеріально-технічними ресурсами; забезпечують якість ОП шляхом координації і оцінки різних компонентів навчального плану в межах освітньої програми тощо.

Викладачі – визначають форми і методи викладання і навчання; відповідають за зміст освітнього компоненту та контролюють відповідність результатів навчання за освітнім компонентом результатам навчання в освітній програмі; вносять корективи в освітні компоненти на основі оцінювання, зокрема, здобувачами вищої освіти, зовнішніми експертами, а також вдосконалюють його на основі власних наукових досліджень тощо.

Студенти – входять до складу груп з моніторингу і перегляду освітніх програм, беруть участь на рівні факультету та університету в представленні інтересів здобувачів, у тому числі через органи студентського самоврядування; висловлюють пропозиції щодо вдосконалення ОП; беруть участь в моніторингах оцінювання якості освіти та ОП тощо.

Допоміжні підрозділи:

Центр по роботі з персоналом разом з кафедрами забезпечує кадровий супровід освітньої діяльності, підбір та розвиток науково-педагогічного персоналу, моніторинг його відповідності ліцензійним вимогам; моніторинг і оцінку виконання науково-педагогічними працівниками параметрів професійної активності та підвищення кваліфікації.

Навчальний відділ разом з деканатами забезпечує збір, накопичення та аналіз інформації про показники освітньої діяльності університету, організує проведення адаптаційних та коригувальних курсів для здобувачів вищої освіти, додаткову навчальну, організаційну та науково-методичну діяльність для всіх суб'єктів освітнього процесу; узагальнює результати успішності здобувачів вищої освіти за підсумками навчального року, їх представлення на Вченій раді і розміщення на сайті університету; узагальнення досвіду організації самостійної роботи, її інформаційно-методичного забезпечення; розроблення пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення організації контролю результатів навчання; здійснює супровід семестрового контролю та проводить аналіз його результатів тощо.

Відділ міжнародних зв'язків – реалізує плани міжнародної взаємодії, забезпечує координацію структурних підрозділів з закордонними структурами; на основі досвіду взаємодії з партнерами надає пропозиції щодо запровадження технологій, що підвищують якість освіти та освітньої діяльності.

Лабораторія планування кар'єри – забезпечує контроль відповідності навчально-методичних матеріалів практик освітнім програмам та стандартам; здійснює якісний підбір баз практик та моніторинг якості практичної підготовки; використовує аналіз кар'єр випускників для пропозицій щодо вдосконалення якості освітнього процесу та змісту ОП.

Лабораторія проблем вищої школи разом з Науково-методичною радою створює та вдосконалює інструментарій моніторингу якості вищої освіти та освітніх програм, організує систематичний моніторинг якості освітнього процесу та освітніх програм, готує підсумкові звіти та презентації щодо результатів моніторингу, забезпечує їх розміщення на сайті університету; розробляє рекомендації щодо покращення освітнього процесу та якості освіти, а також стану інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу на основі результатів опитування здобувачів, роботодавців, випускників.

Важливу роль у забезпеченні якості освіти відіграють Наглядова рада, Консультативна рада та Асоціація випускників.

4. Процедура організації та проведення внутрішнього оцінювання якості освіти ХГУ «НУА»

4.1. Підставою для проведення внутрішнього оцінювання якості освітньої діяльності є:

- плановий контроль;
- самоаналіз для підготовки управлінських рішень;
- звернення стейкхолдерів;

- результати моніторингу.

4.2. Внутрішнє оцінювання якості освіти здійснюється за двома формами:

- за етапами навчання (проміжне оцінювання та підсумкове оцінювання);
- за частотою процедур (разове, періодичне й систематичне оцінювання).

Контроль якості освітньої діяльності та ОП здійснюється щосеместрово / щорічно.

4.3. Організація перевірки стану будь-якого з питань змісту внутрішнього оцінювання якості освітньої діяльності має такі етапи:

- визначення мети та об'єктів;
- визначення показників якості освіти;
- вибір форм і методів оцінювання (за показниками);
- визначення періодичності та термінів процедури за кожним показником;
- призначення Ректором ХГУ «НУА» відповідальних працівників з аналізу показників;
- фіксація показників;
- висновки та рекомендації;
- визначення термінів коригування або повторної процедури оцінювання.

4.4. Внутрішнє оцінювання якості освітньої діяльності здійснюють Ректор ХГУ «НУА», проректори, начальник навчального відділу, завідувачі кафедрами, члени Науково-методичної ради або створена для цих цілей комісія. Експертами до участі в оцінці можуть бути залучені сторонні компетентні організації, представники роботодавців, батьки, здобувачі й окремі фахівці.

4.5. Внутрішнє оцінювання якості освітньої діяльності здійснюється відповідно до розпорядження Ректора. Матеріали, отримані в результаті проведених заходів мають забезпечити достатню інформативність і порівнянність результатів контролю для підготовки підсумкової довідки.

4.6. При здійсненні внутрішнього оцінювання якості освітньої діяльності експерти мають право:

- знайомитися з документацією відповідно до посадових обов'язків НПП;
- вивчати практичну діяльність ХГУ «НУА» шляхом відвідування, взаємовідвідування та аналізу навчальних занять, позааудиторних заходів;
- аналізувати статистичні дані щодо результатів педагогічної діяльності;
- аналізувати результати навчально-методичної роботи викладачів;
- аналізувати результати участі студентів в олімпіадах, конкурсах, конференціях тощо;
- організовувати соціологічні, психологічні, педагогічні дослідження: анкетування, тестування студентів, батьків, викладачів, представників роботодавців;
- робити висновки й давати рекомендації для ухвалення управлінських рішень.

4.7. Результати оцінювання оформлюються протягом місяця у вигляді аналітичної довідки, у якій зазначається:

- мета оцінювання;
- терміни проведення оцінювання;
- склад експертної комісії;

- робота, проведена в процесі оцінювання (відвідування навчальних занять, проведення контрольних робіт, перевірка та аналіз навчальної документації та методичного забезпечення, проведення співбесіди, анкетування тощо);

- висновки;

- рекомендації;

- забезпечення зворотного зв'язку (засідання кафедри, Ради факультету, Науково-методичної ради, Вченої ради, індивідуально);

- дата і підпис відповідального за складання довідки.

4.9. За підсумками оцінювання залежно від форми, цілей і завдань, а також з урахуванням реального стану справ проводяться засідання Вченої ради, Науково-методичної ради, рад факультетів, кафедр, робочі наради з професорсько-викладацьким складом.

4.10. Ефективному управлінню якістю освіти та освітньої діяльності в університеті сприяють:

- електронна система збирання й аналізу інформації;

- наявні бази даних з основних напрямів діяльності університету (контингент здобувачів вищої освіти; кадрове забезпечення освітньої та наукової діяльності; науково-дослідна діяльність; ресурсне забезпечення освітнього процесу та науково-дослідної роботи тощо); для забезпечення управління освітнім процесом використовують програмний комплекс «Єдина державна електронна база з питань освіти» (ЄДЕБО), за допомогою якого здійснюються облік вступників і супровід вступної кампанії, облік контингенту здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників, формування документів про освіту, ліцензій на провадження освітньої діяльності, інформації про ступені ризиків у вищій освіти тощо;

- на базі LMS MOODLE реалізується система методичного супроводу освіти;

- в університеті впроваджено: систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних та навчальних працях співробітників і здобувачів вищої освіти; електронну бібліотеку тощо;

- університет бере участь у національних і міжнародних дослідженнях з визначення рейтингів університетів з метою порівняння діяльності з роботою провідних університетів світу та України для визначення заходів із підвищення якості підготовки здобувачів освіти та наукових кадрів, зміцнення наукового підґрунтя та інтернаціоналізації освітньої діяльності, врахування думки академічних експертів і роботодавців.

5. Система внутрішнього оцінювання, вимірювань та аналізу якості освітньої діяльності

Показник	Інструмент оцінки	Періодичність	Документ	Критерії оцінки
Якість знань вступників	Аналіз документів	Щороку	Атестат	- середній бал атестата - середній бал ЗНО
Якість умінь, навичок, знань	Порівняльний аналіз результатів ЗНО та заліково-екзаменаційної сесії Підбиття підсумків успішності за встановлений період: - заліково-екзаменаційна сесія; - ректорські контрольні роботи	Щороку за підсумками зимової сесії Двічі на рік Щороку	Зведені відомості за академічними групами Зведені відомості успішності за академічними групами	- динаміка змін (%) - абсолютна успішність (%) - якісна успішність (%)
Якість ОП та навчальних програм	Внутрішній аудит Зовнішній аудит (зовнішні експерти, представники роботодавців)	Щороку	ОП Робоча навчальна програма	- відповідність нормативним стандартам та запланованим навчальним результатам
Якість навчально-методичного забезпечення	Внутрішній аудит методичної роботи за навчальний рік Огляд НМКД	Двічі на рік Щороку	Протоколи Вченої ради Протоколи науково-методичної комісії	- відповідність НМЗ нормативним стандартам - зовнішня експертиза
Якість навчальних занять	Відвідування (взаємовідвідування) навчальних занять, педмайстерень, відкритих заняття	Протягом року Протягом року	Журнали взаємовідвідувань навчальних занять Протоколи засідань кафедр	- критерії оцінки якості навчального заняття відповідно до «Положення про взаємовідвідування»

			Оглядові рецензії	
Якість матеріально-технічного забезпечення	Внутрішній аудит навчальних аудиторій	Двічі на рік	Акт «Готовність навчальних аудиторій до навчального семестру»	- відповідність матеріально-технічного забезпечення вимогам ХГУ «НУА»
Оцінка якості освітнього процесу	Анкетування студентів, батьків, випускників, роботодавців	Щороку	Анкети	- середній бал - % задоволеності - основні зауваження й побажання
Оцінка якості освіти	підсумкова атестація (атестаційні іспити, захист дипломних робіт)	Щороку	Звіт голови комісії ПА	- абсолютна успішність - якісна успішність - % допущених до ПА - % тих, хто пройшов ПА - кількість дипломів «з відзнакою»
Якість кадрового педагогічного складу	Аналіз кадрового паспорта. Атестація	Щороку	Дипломи про освіту Документи про підвищення кваліфікації, стажування	- вік - наявні вчені ступені (к-ть і %) - звання і нагороди за педагогічну працю (к-ть і %) - періодичність підвищення кваліфікації і проходження стажування - навчання в аспірантурі (докторантурі) (к-ть і %)
Якість роботи навчальних і	Підготовка пакету самоаналізу	Один раз на 5 років	Документація підрозділів	- відповідність нормативним

допоміжних підрозділів	Підбиття підсумків змагання кафедр Перевірка діяльності кафедра за 5 років Перевірка діяльності допоміжних підрозділів	Щороку Один раз на 5 років	Анкети Документація підрозділів Документація підрозділів	документам МОН України і нормативним документам ХГУ «НУА»
Затребуваність випускників і задоволення якістю підготовки випускників	Аналіз документів Анкетування роботодавців і випускників Підбиття підсумків захисту виробничих практик	Щороку	Дані про працевлаштування Анкети Зведені відомості за академічними групами	% працевлаштованих за фахом % збереження в спеціальності % працевлаштованих % непрацевлаштованих % задоволення зауваження й побажання % тих, хто одержав додаткову спеціальність або другу вищу освіту

6. Прикінцеві положення

Положення підлягає перегляду та оновленню відповідно до змін нормативно-правових актів України у сфері вищої освіти. Зміни та доповнення до Положення подаються на розгляд та затверджуються Вченою радою ХГУ «НУА».